

Ressenya. Character and Gender in Contemporary Catalan Literature, Adolf Piquer & Adéla Kořátková (eds.)

Peter Lang, 2022, 220 pp.

ISBN: 978-3-631-88061-6

Character and Gender in Contemporary Catalan Literature explora la naturalesa de diversos personatges de la literatura catalana contemporània des d'una perspectiva de gènere. A través d'aquesta anàlisi, s'examinen diferents perfils psicològics que reflecteixen la societat actual, com per exemple les noves identitats sexuals. L'estudi té com a objectiu reunir totes les perspectives de gènere presents en la literatura catalana actual i donar a conèixer així la diversitat de la societat. De la mateixa manera, té la pretensió feminista de traure de l'oblit les autores catalanes i destacar els personatges femenins que donen sentit a les seues obres.

El volum està estructurat en dotze capítols temàtics amb subapartats, la qual cosa permet una lectura lleugera i fàcil de seguir. L'obra no compta amb una bibliografia final única, sinó que cada capítol conté la seua, així es facilita la consulta i l'aprofundiment en cada tema. Aquestes pàgines estan precedides per un capítol introductor i realitzat per Adéla Kořátková, una lingüista de la Universitat Jaume I i la Universitat de València especialitzada tant en l'àmbit lingüístic i literari com en l'anàlisi del discurs i el llenguatge en l'àmbit sanitari. Kořátková edita aquest llibre juntament amb Adolf Piquer, catedràtic de literatura catalana de la Universitat Jaume I, on és professor de l'àrea de Català i realitza investigacions sobre anàlisi narrativa, novel·les, contes i literatura comparada.

L'eix vertebrador d'aquest llibre són les dones. Aquestes han passat per un estudi que contempla tots els angles possibles, des de l'anàlisi dels personatges creats per Mercè Rodoreda fins a la pervivència de personatges com Fedra i Antígona en la literatura catalana actual. Així mateix, s'aprofundeix en personatges femenins tradicionalment menyspreats com les adúlteres, les persones trans i les prostitutes, així com en el paper de la dona en l'obra poètica d'Estellés. Per aquest motiu, suposa un examen detallat i minuciós de les diferents realitats en les quals les dones han sigut representades.

Trobem, en primer lloc, una reflexió de Maria Dasca sobre els paral·lelismes palesos entre Mila i Natàlia, els personatges més destacats de Caterina Albert/Víctor Català i Mercè Rodoreda. Tant Mila com Natàlia encarnen una de les principals aportacions de la modernitat a la literatura contemporània: la creació d'una perspectiva individual complexa, la qual es veu reflectida en les seues veus i pensaments. El segon capítol està escrit per Carles Cortés, qui indaga en els personatges femenins de Mercè Rodoreda des d'una perspectiva metafísica i simbòlica, ja que es centra en els personatges mitològics, fantàstics i religiosos de l'autora i en els fenòmens que desencadenen, com és el cas del desig de metamorfosi dels seus protagonistes.

Seguidament, M. Àngels Francés Díez fa una anàlisi dels personatges femenins de tres de les grans escriptores catalanes del nostre temps: Isabel Clara Simó,

Montserrat Roig i Carme Riera. Aquests personatges simbolitzen una ruptura amb la tradició, la qual cosa comporta un complicat camí de transformació en el qual busquen crear models de construcció en conjunt. A aquest li segueix Vicent Salvador, qui escriu sobre l'erotisme en la poesia de Vicent Andrés Estellés i sobre com la dona és representada com a objecte de desig. Salvador presenta en aquest capítol tres dones importants en la poesia valenciana: Isabel —la dona d'Estellés—, una prostituta anomenada La Cordovesa del Raval i Jackeley, una adolescent que el poeta desitja. Així mateix, en aquesta línia continua Rafael M. Mérida Jiménez, qui aprofundeix en la representació de l'erotisme del segle passat en els escrits de Joan Ferraté.

D'altra banda, Azucena Trincado Murugarren segueix aquest compendi amb un capítol dedicat a la diferència sexual i el lesbianisme en les novel·les *Permagel* i *Boulder* d'Eva Baltasar. L'autora tracta temes com la sexualització dels cossos femenins, la maternitat —concretament la maternitat en dones lesbianes— i la reproducció assistida. A continuació, basant-se també en l'obra d'Eva Baltasar, Meri Torras Francès tracta la desmitificació de l'amor romàntic en el món lèsbic i la maternitat, així com la solitud que pateixen les protagonistes. Ramon X. Rosselló recupera els clàssics i treballa sobre la reescriptura dels personatges antics Fedra i Antígona en el teatre contemporani català. Àlex Martín Escribà es centra en Teresa Solana, escriptora de novel·la negra. Els últims tres capítols tracten sobre els personatges que tant la història com la literatura han representat de forma pejorativa fins els darrers anys. Diana Nastasescu treballa sobre les dones huitcentistes que s'enfronten a una lluita interna constant entre l'ideal femení que la societat els imposa i els seus vertaders desitjos que s'han vist afectats per la seua dedicació total als altres. En el cas de les protagonistes que es prenen en consideració, Cécile St. Arnaud i Isabel de Galceran, Nastasescu recalca la mort d'ambdues, malgrat no haver incorregut en el delictes de l'adulteri, com una crítica al sistema establert i a l'obsoleta institució del matrimoni.

Per la seua banda, Juan Martínez-Gil construeix el seu capítol al voltant dels personatges trans dins de la narrativa valenciana dels anys 1970 i 1980. L'autor analitza les relacions i el paper dels personatges trans en la trama de les obres més destacades i com es representen en contrast amb la societat de l'època. S'observa una evolució cap a una major presència dels transsexuals, així com l'augment de la seua importància.

Per últim, Adolf Piquer tanca el llibre amb un capítol dedicat a la prostitució. En aquest capítol s'examinen diversos casos que presenten diferències notables, com la representació de la dona pecadora, la prostituta idealitzada com a musa, la dona que es veu arrossegada per circumstàncies adverses i la prostitució vista com una explotació del cos humà.

En general, *Character and Gender in Contemporary Catalan Literature* és un llibre ben estructurat i organitzat que aborda un tema rellevant i actual des d'una perspectiva crítica i feminista. A més a més, els autors i autores que contribueixen al

llibre són experts en el camp de la literatura catalana contemporània i la seua anàlisi, motiu pel qual s'aprecia la diversitat de perspectives i enfocaments, la qual cosa fa que l'obra siga rica i completa quant a l'encarnació de les diferents realitats en les quals les dones han sigut representades. Per tant, es tracta d'una obra interessant i completa que pot ser d'interés per als amants de la literatura catalana i dels estudis de gènere.

Laura Herrera Gregori

Universitat Jaume I

al404016@uji.es

<https://orcid.org/0009-0003-7536-6154>

Recibido el 11 de mayo de 2023

Aceptado el 29 de mayo de 2023

BIBLID [1132-8231 (2023: 283-285)]